ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥

੧੫੯

G.267

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ

DYAL SINGH LAHORE LIBRARY

ਲੇਖਕ:-

ਭਾਈ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵੈਦ

ਮਜੂਨਸਿਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ

ਸ੍ਰੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ (ਪੰਜਾਬ)

ਭੇਟਾ ਸਵਾ ਰੁਪਯਾ

ਸਭ ਹੱਕ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ !

ਵੈਦਾ ਵੈਦੁ ਸੁ ਵੈਦੁ ਤੂ ਪਹਿਲਾ ਰੋਗੁ ਪਛਾਣੁ ॥
ਅੌਸ ਦਾਰੂ ਲੜਿ ਲਹੁ ਜਿਤੁ ਵੰਞੈ ਰੋਗਾ ਘਾਣਿ ॥

ਸ੍ਵਦੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਲੜੀ ਨੰਃ ੧੫੮

ਕੁਟੰਬ ਚਕਿਤਸਾ

ਜਿਸ ਵਿੱਚ

ਸ਼ਰੀਰਕ ਆਦਿ ਦਾ ਗਯਾਨ, ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਸਭ ਤਰਾਂ ਦੇ ਆਮ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਉਪਾਵ ਅਤੀ ਸੁਖਾਲੇ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਵਰਨਨ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜੋ ਹਰ ਇੱਕ ਕੁਟੰਬ (ਪਵਾਰ) ।ਇਸ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਉਠਾਕੇ ਅਨੇਕਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ !

—ਲੇਖਕ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ—
ਭਾਈ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵੈਦ ਮਿਉਂਨਸਿਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ
ਤਰਨਤਾਰਨ (ਪੰਜਾਬ)

ਗੁਰੂ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪ੍ਰੈਸ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਮੈਨੇਜਰ ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ਛਪਿਆ ।

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਭੇਟਾ ੧।)

ਚਕਿਤਸਾ ਰਤਨ

ਜਿਸ ਵਿਚ ਅੱਖਰ ਕ੍ਰਮ ਨਾਲ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਮ ਸਣੇ ਵੈਦਕ-ਯੂਨਾਨੀ ਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ੨ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਨਾਮ, ਲੱਛਣ ਤੇ ਸਹਿਲ ਤੇ ਸਿੱਧ ਇਲਾਜ ਆਦਿ ਦਰਜ ਹਨ। ਭਟਾ ਕੇਵਲ ਇਕ ਰੁਪਯਾ।

ਵੈਦਕ ਸਿੱਖਯਾ

ਜਿਸ ਵਿਚ ਵੈਦਕ (ਆਯੁਰ-ਵੇਦ) ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ੨ ਗ੍ਰੰਥ, ਚਰਕ, ਸੁਸ਼ਰਤ, ਬਾਗ ਭੱਟ, ਭਾਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਸ਼ਾਰੰਗਧਰ, ਭੈਖਜਜ ਰਤਨਾਵਲੀ ਆਦਿ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਚਕਿਤਸਾ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਦਾ ਮਤਲਬ, ਸ਼ਰੀਰਕ ਅਰੋਗਤਾ, ਖ਼ੁਰਾਕ, ਰੁੱਤਾਂ ਦਾ ਵਰਨਨ, ਰੋਗ ਪ੍ਰੀਖਯਾ, ਨਾੜੀ ਪ੍ਰੀਖਯਾ, ਨੇਤ੍ਰ ਪ੍ਰੀਖਯਾ, ਜੀਭ ਰਖਯਾ,ਅਰਿਸ਼ਟ (ਮੌਤ ਦੇ) ਲੱਛਣ, ਰੋਗ ਵਿਗਯਾਨ, ਸਾਰੇ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਨਿਦਾਨ, ਲੱਛਣ, ਚਕਿਤਸਾ, ਪੱਥ-ਅਪੱਥ ਆਦਿ ਬੜੇ ਹੀ ਸਹਿਲ ਢੰਗ ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਕੀਮਤ ਢਾਈ ਰੁਪਏ । ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸੂਚੀ ਪਤ੍ਰ ਮੁਫ਼ਤ ਮੰਗਵਾ ਲਵੋ। ਪਤਾ—

ਮੈਨੇਜਰ—ਸ੍ਵਦੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਏਜੰਸੀ
ਤਰਨ ਤਾਰਨ (ਪੰਜਾਬ)

ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ ਪ੍ਰੈਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰਦਾਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਮੈਨੇਜਰ ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਦੇ ਯਤਨ ਨਾਲ ਛਪਿਆ ॥

ਆਯੁਰ ਵੇਦ (ਦੇਸੀ ਚਕਿਤਸਾ) ਦਾ ਅਦੁਤੀ ਭੰਡਾਰ

ਚਰਕ ਸੰਹਿਤਾ

ਚਰਕ ਸੰਹਿਤਾ–ਦੇਸੀ (ਵੈਦਕ) ਚਕਿਤਸਾ ਦਾ ਅਦੁਤੀ ਭੰਡਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗੰਥ ਵਿੱਚ ਚਕਿਤਸਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅੰਗ (ਵਿਸ਼ਜ) ਭਰਪੂਰ ਹਨ। ਏਸਦੇ ਸਿਵਾਏ ਸਭ ਤਰਾਂ ਦੀ ਨੀਤੀ ਤੇ ਸਾਧਾਰਨ ਗਿਆਨ ਭੀ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚੋਂ ਪਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਏਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੇਅੰਤ ਬੋਲੀਆਂ ਤੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਇਸਦੇ ਉਲਥੇ ਪਕਾਸ਼ਤ ਹੋਏ ਹੋਏ ਪਸਿੱਧ ਹਨ। ਇਹ ਗ੍ਰੰਥ ਵੈਦਾਂ ਹਕੀਮਾਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਅਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਰ ਹਰ ਇੱਕ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਭੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬੇਅੰਤ ਲਾਭ ਪਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦੁਤੀ ਗ੍ਰੰਥ ਤੋਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਖਾਲੀ ਸੀ। ਸੋ ਬੜੀ ਹੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ ।ਕ ਇਹ ਮੁਕੰਮਲ ਅੱਠ ਅਸਥਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਖਰਾਂ ਵਿਚ ਸੁੰਦਰ ਸਫੈਦ ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਮੋਤੀਆਂ ਜੇਹੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਫੇ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹਨ। ਕੀਮਤ ਕੇਵਲ ੮) ਅੱਠ ਰੁਪਏ ਡਾਕ ਖਰਚ ਅੱਡ। ਬਹੁਤ ਥੋਹੜੇ ਗ੍ਰੰਥ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਛੇਤੀ ਮੰਗਾਓ !

ਮੰਗਾਣ ਦਾ ਪਤਾ–

ਭਾਈ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵੈਦ ਐਂਡ ਸਨਜ਼

ਤਰਨ ਤਾਰਨ (ਪਜਾਬ)

ਤਤਕਰਾ ਕੁਟੰਬ ਚਕਿਤਸਾ

ਨਾਮ	ਪੰਨਾ
ਬੇਨਤੀ (ਭੂਮਿਕਾ)	੩
ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ	
ਸਰੀਰਕ	੭
ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ	੭
ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ	੧੨
ਸਨਾਯੂ (ਸ਼ਿਰਾ) ਦਾ ਵਰਣਨ	੧੨
ਸੰਧੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ	੧੩
ਮਰਮਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ	੧੪
ਸ਼ਿਰਾ ਦਾ ਵਰਣਨ	੧੪
ਧਮਨੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ	੧੫
ਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ	੧੬
ਮੱਜਾ,ਮੇਦ, ਤ੍ਵਚਾ, ਵਿਤਰ	੧੭
ਝਿੱਲੀ, ਵਾਲ, ਨਹੁੰ	੧੮
ਧਮਨੀਆਂ ਬਾਬਤ ਖਾਸ ਵਿਚਾਰ	੧੮
ਅੰਗਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ	੨੦
ਗੁਝ ਵਿਸ਼ਜ	੨੦
ਰੋਗ ਪ੍ਰੀਖਜਾ	੨੨
ਰੋਗੀ ਦੇ ਚੰਗੇ ਲੱਖਣ	੨੩

ਨਾਮ	ਪੰਨਾ
ਰੋਗੀ ਦੇ ਅਸ਼ੁਭ ਲੱਖਣ	੨੩
ਨਾੜੀ ਪਰੀਖਜਾ	੨੫
ਮੂਤ੍ਰ ਪਰੀਖਜਾ	੨੬
ਤੇਲ ਵਿਚ ਮੂਤ੍ਰ ਪ੍ਰੀਖਜਾ	੩੧
ਜੀਭ ਪਰੀਖਜਾ	੩੨
ਰੋਗੀ ਦਾ ਹਾਲ ਪੁੱਛਣਾ	੩੨
ਪੱਥ ਅਪੱਥ	੩੩
ਪਹਿਲਾ ਕੰਮ	੩੩
ਦੂਜਾ ਭਾਗ	
ਸਿਰ ਪੀੜ	੩੪
ਅੱਧੇ ਸਿਰ ਦੀ ਪੀੜ	੩੬
ਸਿਰ ਦਾ ਭਉਣਾ	੩੭
ਸਰਸਾਂਮ	੩੮
ਅਧਰੰਗ	੪੨
ਲਕਵਾ	੪੩
ਨੇਤ੍ਰ ਰੋਗ	੪੪
ਫੋਲਾ	੪੯
ਪੜਵਾਲ	੫੦
ਅੰਧਰਾਤਾ	੫੧
ਕੰਨ ਦੇ ਰੋਗ	੫੧

TO READ THE ENTIRE BOOK PLEASE CONTACT US:

whatsapp: +92-3160770117

email: worldcentreforpunjabi@gmail.com

World Centre for Punjabi, Lahore, Pakistan.